
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2016)0048

Libyan tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. helmikuuta 2016 Libyan tilanteesta (2016/2537(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Libyasta ja erityisesti 15. syyskuuta 2011¹, 22. marraskuuta 2012², 18. syyskuuta 2014³ ja 15. tammikuuta 2015⁴ antamansa päätöslauselmat,
- ottaa huomion 22. toukokuuta 2013 annetun neuvoston päätöksen 2013/233/YUTP, jolla luodaan Euroopan unionin yhdenmetyt rajavalvonnan Libya-avustusoperaatio (EUBAM Libya),
- ottaa huomioon päätöksen käynnistää 18. toukokuuta 2015 Euroopan unionin sotilasoperaatio EUNAVFOR MED Sophia, jonka tavoitteena on tunnistaa, ottaa haltuun ja tuhota aluksia sekä tunnistaa ihmiskuljettajien tai ihmiskauppioiden käyttämää tai käyttämäksi epäiltyä omaisuutta,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin viimeaikaiset julkilausumat Libyasta, erityisesti 30. huhtikuuta, 26. ja 27. toukokuuta, 30. kesäkuuta, 12. heinäkuuta, 17. elokuuta, 13. ja 22. syyskuuta, 9. lokakuuta, 19. ja 26. marraskuuta, 14. ja 17. joulukuuta 2015 sekä 7., 11. ja 18. tammikuuta 2016 annetut julkilausumat,
- ottaa huomioon 18. tammikuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät Libyasta,
- ottaa huomioon Libyan poliittisen sopimuksen, joka allekirjoitettiin 17. joulukuuta 2015 Skhiratissa, Marokossa,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2015 annetun, Libyaä käsitelleen Rooman ministerikokouksen yhteisen julkilausuman, jonka hyväksyivät Algeria, Kiina, Egypti, Ranska, Saksa, Italia, Jordania, Marokko, Venäjä, Qatar, Saudi-Arabia, Espanja,

---

¹ EUVL C 51 E, 22.2.2013, s. 114.

² EUVL C 419, 16.12.2015, s. 192.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2014)0028.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0010.

- Tunisia, Turkki, Yhdistyneet arabiemiirikunnat, Yhdistynyt kuningaskunta, Yhdysvallat, Euroopan unioni, Yhdistyneet kansakunnat, Arabiliitto ja Afrikan unioni,
- ottaa huomioon 23. joulukuuta 2015 yksimielisesti hyväksytyt YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2259 (2015) Libyan tilanteesta,
  - ottaa huomioon 9. heinäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman Euroopan naapurisuuspolitiikan uudelleentarkastelusta¹,
  - ottaa huomioon Tripolissa heinäkuussa 2011 pidetyn Libyan heimojen kansallisen konferenssin, jossa vaadittiin yleistä armahdusta sisällissodan lopettamiseksi,
  - ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2015 Algerissa pidetyn poliittisten johtajien ja aktivistien kokouksen,
  - ottaa huomioon Algerian, Ranskan, Saksan, Italian, Marokon, Espanjan, Tunisian, Yhdistyneiden arabiemiirikuntien, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen hallitusten antaman lausunnon, jolla tuetaan Libyan kansallisen sovinnon hallitusta,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Gaddafin diktatuurin aikana Libyalla oli Välimeren etelärannan suurin asevarasto ja että siitä on diktaattorin kukistumisen jälkeen tullut merkittävä laittomien aseiden kaupan ja salakuljetuksen keskus, joka toimittaa aseita kaikille Sahelin alueen (Mali, Niger, Nigeria) terroristeille ja ääriliikkeille sekä Sudanin, Tšadin ja Syyrian oppositioliikkeille;
- B. toteaa, että osana arabikevään tapahtumia helmikuussa 2011 libyalaiset lähtivät kaduille ja seurauksena oli yhdeksän kuukautta kestänyt sisäinen konflikti; toteaa, että Nato tuki kapinoitsijoita valtion mielivaltaista sortokoneistoa vastaan, ja että tämä tuki oli ratkaiseva Gaddafin hallinnon kukistamisen kannalta;
- C. toteaa, että Libyan yhteiskunta oli jo ennen vallankaappausta ja varsinkin sen jälkeen järjestäytynyt heimojärjestelmän perusteella; toteaa, että heimojen liittoumat ja etniset identiteetit (enemmistönä olevat arabit sekä vähemmistönä olevat amazighit, toubout ja tuaregit) ovat yhä merkittävässä asemassa nykypäivän Libyan sekavassa tilanteessa;
- D. ottaa huomioon, että islamistit soluttautuivat moniin Gaddafia vastaan taistelleisiin puolisoitaallisiin joukkoihin, ja toteaa, että vähitellen islamistit ottivat vallan ja joillakin niistä oli ratkaiseva rooli konfliktissa; ottaa huomioon, että YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaan Libyassa toimivat Da'esh, Ansar al-Sharia ja al-Qaida ovat terroristijärjestöjä;
- E. toteaa, että elokuussa 2012 NTC luovutti vallan kansalliskokoukselle, joka oli vaaleilla valittu parlamentti ja valitsi sittemmin väliaikaisen valtionpäämiehen; toteaa, että kesäkuussa 2014 äänestäjät valitsivat kansalliskokouksen tilalle uuden parlamentin, edustajainhuoneen, joka muutti Tobrukiin; toteaa, että Muslimiveljeskunnan hallitsema entinen kansalliskokous kokoontui uudelleen pian vaalien jälkeen ja valitsi oman pääministerinsä eikä kunnioittanut edustajainhuoneen päätösvaltaa aikana, jolloin jopa pääkaupunki Tripolissa vaihtui valta taistelujen kuluessa; ottaa huomioon, että sotaa käyvät osapuolet saavat oletetusti tukea maan ulkopuolisilta voimilta, erityisesti

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0272.

Egyptiltä, Saudi-Aralialta ja Yhdistyneiltä arabiemiirikunnilta (jotka tukevat Tobrukissa toimivaa edustajainhuonetta) ja Turkilta ja Qatarilta (jotka tukevat Tripolissa toimivaa uutta kansalliskokousta);

- F. toteaa, että elokuusta 2014 lähtien nämä poliittiset elimet (edustajainhuone Tobrukissa, joka on kansainvälisen yhteisön tunnustama, sekä Tripolissa muodostettu uusi kansalliskokous) väittävät kumpikin olevansa virallisesti maan johdossa, ja toteaa, että kummankin tukena on useita raskaasti aseistettuja puolisotilaallisia joukko-osastoja eri alueilta, kaupungeista ja heimoista;
- G. ottaa huomioon, että Da'esh on käyttänyt hyväkseen poliittista tyhjiötä ja vakaan hallituksen puuttumista, ja toteaa, että sen riveissä on ulkomaalaisia ja libyalaisia terroristeja, jotka ovat palanneet kotiin taisteluista Irakissa ja Syyriassa; toteaa, että nämä paluumuuttajat ja heidän mukanaan saapuneet islamistit muista maista valtasivat Benghaziä itään sijaitsevan Dernan kaupungin marraskuussa 2014 ja vannoiivat uskollisuutta Da'eshille; toteaa, että siitä lähtien nämä joukot tai niiden liittolaiset ovat olleet aktiivisia koko Dernasta Tripoliin ulottuvalla rannikkokaistaleella, jossa sijaitsevat myös Beyda, Benghazi, Ajdabiya, Abugrein ja Misrata, ja ne pitävät täydellisesti hallussaan yli 200 km:n aluetta Sirten ympärillä ja koulutuskeskusta Tunisian rajan lähellä Tripolista länteen; toteaa, että Da'esh käynnisti paikallisen terrorikampanjan mestauksineen, ampumisineen ja pommituksineen samalla, kun se laajentaa aluettaan, on ottanut tieverkon hallintaansa ja voi haitata idän ja lännen välisiä yhteyksiä;
- H. toteaa, että Da'eshilla on Libyassa suurimmat joukkonsa Lähi-idän ulkopuolella ja että Libya on Da'eshin sillanpääasema Välimeren eteläpuolella, jossa se on vaarallisimpana uhkana Sahelin ja Saharan alueen naapurimaille, mutta uhkaa myös Eurooppaa terroritoiminnallaan;
- I. toteaa, että Da'esh on tehnyt 4. tammikuuta 2016 alkaen vakavia hyökkäyksiä Libyan tärkeimpiin öljyntuotantolaitoksiin kasvattaakseen sotakassansa ja valvoakseen maan itäosissa sijaitsevia al-Sidran, Ras Lanufin ja Marsa al-Bregan valtavia öljynjalostamoja, ja toteaa, että hyökkäyksillään se on vahingoittanut Libyan taloudellisten voimavarojen perustana olevia tärkeimpiä infrastruktuureja ja vaarantanut maan jälleenrakentamisen kannalta olennaisen tärkeät tulot;
- J. ottaa huomioon, että anarkiaan vajottuaan Libyasta on tullut yhä enemmän Euroopan etelärajoille suuntautuvan ihmiskaupan kauppakulkumaa; toteaa, että Libyassa on edelleen satoja tuhansia eri kansallisuksia edustavia maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita, joista monet elävät järkyttävissä olosuhteissa ja ovat näin otollinen kohderyhmä salakuljettajille;
- K. toteaa, että ihmisoikeustilanne heikkenee edelleen kaikkialla maassa ja että toimittajiin, virkamiehiin, poliitikkoihin ja ihmisoikeusaktivisteihin kohdistuvat mielivaltaiset vangitsemiset, sieppaukset, laittomat surmaamiset sekä kidutus ja väkivalta, joihin kaikki osapuolet syyllistyvät, ovat karu totuus maassa; ottaa huomioon, että YK:n turvallisuusneuvosto siirsi 26. helmikuuta 2011 Libyan tilanteen Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) käsiteltäväksi; ottaa huomioon, että Kansainvälisellä tuomioistuimella on toimivalta tutkia maassa tehtyjä ihmisoikeuksien loukkauksia ja asettaa syytteeseen niihin syyllistyneitä; ottaa huomioon, että Kansainvälinen rikostuomioistuin antoi 27. kesäkuuta 2011 Muammar Gaddafia, Saif Al-Islam Gaddafia koskevat pidätysmääräykset, ja toteaa, että jäljellä olevat syytetyt eivät ole

tuomioistuimen huostassa; ottaa huomioon, että Libyan viranomaiset ovat vaatineet, että kyseiset henkilöt tuomitaan Libyan oman oikeusjärjestelmän mukaisesti;

- L. panee merkille, että poliittiseen Libya-vuoropuheluun on osallistunut Libyan demokratiaprosessin avainhenkilöitä, mukaan lukien edustajainhuoneen, kansalliskokouksen ja kansallisen siirtymäkauden neuvoston jäseniä; toteaa, että aidon sovinnon edistämiseen on osallistunut myös muita riippumattomia sidosryhmiä, kuten kunnanvaltuustojen, poliittisten puolueiden, heimojohtajien ja naisjärjestöjen edustajia;
- M. ottaa huomioon, että Libya koskevan poliittisen sopimuksen tavoitteena on turvata Libyan kansan demokraattiset oikeudet, muodostaa yhteisymmärrykseen perustuva hallitus, joka noudattaa vallanjaon periaatetta, ja antaa valtuudet valtiollisille instituutioille, kuten kansallisen sovinnon hallitukselle; toteaa, että Libyan edessä olevien haasteiden takia on kiirehdittävä kansallisen sovinnon hallituksen perustamista, sillä se tulee hyödyttämään kaikkia libyalaisia ja toimimaan perustana rauhalle, vakaudelle, jälleenrakennukselle ja maan kehitykselle;
- N. toteaa, että Libyan Tobrukiin sijoittautunut edustajainhuone torjui 25. tammikuuta 2016 YK:n tukeman yhtenäisyshallituksen samalla kun se hyväksyi Libya koskevan poliittisen sopimuksen, jolla luodaan perusta maan poliittiselle muutosprosessille;
- O. toteaa, että turvallinen ja poliittisesti vakaa Libya on äärimmäisen välttämätön niin Libyan kansalaisille kuin koko alueen ja Euroopan unionin turvallisuudelle;
- 1. pitää myönteisenä YK:n tukemaa Libyan poliittista sopimusta, joka allekirjoitettiin 17. joulukuuta 2015, ja tukee täysimääräisesti presidenttineuvostoa sekä onnittelee YK:n pääsihteerin erityisedustajaa Martin Kobleria tämän tekemästä kovasta työstä;
- 2. pitää valitettavana, että Tobrukin edustajainhuone hylkäsi ensimmäisen ehdotuksen yhteishallitukseksi; kehottaa Libyan kahta tärkeintä instituutiota hyväksymään tämän sopimuksen, sillä se on merkittävä askel Libya koskevan poliittisen sopimuksen täytäntöönpanossa ja edistää rauhan ja vakauden aikaansaamista maahan ja kaikkien Libyan kansalaisten puolustamista; kehottaa Tobrukin edustajainhuonetta ja sen johtoa osoittamaan kompromissihalukkuutta ja jatkamaan neuvotteluja hallituksen asialistasta kansallisen sovinnon hallituksen tukemiseksi poliittisen sopimuksen hengessä;
- 3. aikoo tunnustaa Libyan eri osapuolten yhdessä sopiman kansallisen sovinnon hallituksen Libyan ainoaksi legitimiiksi hallitukseksi ja tukea sen toimintaa; korostaa Libyan vastuuta poliittisesta prosessista ja prosessin pysyvästi osallistavan luonteen varmistamista muun muassa heimoneuvostojen rakentavan osallistumisen, naisten ja kansalaisyhteiskunnan myönteisen osallistumisen sekä poliittisten ja paikallisten toimijoiden hyödyllisen osallistumisen kautta demokratiaa, ihmisoikeuksia ja kansalaisvapauksia kunnioittavan perustuslain muuttamiseksi ja vahvistamiseksi hyvissä ajoin;
- 4. kehottaa kansainvälistä yhteisöä, YK:ta, EU:ta, Afrikan unionia ja Arabiliiton jäsenvaltioita olemaan valmiina Libyan tukemiseen osana sopimuksen onnistunutta täytäntöönpanoa; odottaa jäsenvaltioilla ja kansainvälisillä elimillä olevan virallisia yhteyksiä ainoastaan Libyan poliittisen sopimuksen osapuoliin; kehottaa EU:ta määräämään Libyan poliittista sopimusta boikotoiville yksittäisille henkilöille ja järjestöille kohdennettuja seuraamuksia, joita voivat olla esimerkiksi matkustuskiellot ja varojen jäädyttäminen;

5. pitää valitettavana ulkomaisten sunniosapuolten käymää sijaissotaa; kehottaa seudun alueellisia toimijoita pidättymään toimista, jotka saattaisivat syventää erimielisyyttä ja vaikeuttaa Libyan siirtymistä vakaaseen, osallistavaan ja demokraattiseen järjestelmään ja jotka saattaisivat aiheuttaa epävakautta naapurimaissa; on edelleen vahvasti sitoutunut Libyan itsemääräämisoikeuden, alueellisen koskemattomuuden, kansallisen yhtenäisyyden ja demokraattisen muutosprosessin tukemiseen;
6. tuomitsee epävakauttavat terrorihyökkäykset, joita Da'esh on tehnyt Libyan kansaa ja vähemmistöjä vastaan sekä öljylaitteistoja vastaan al-Sidrassa ja Ras Ranufissa, samoin kuin kaikki yritykset häiritä maan vakauttamisprosessia; kehottaa kansainvälistä liittoumaa puuttumaan Libyassa Da'eshin kasvavaan vaikutukseen, sillä tämä aiheuttaa maassa epävakautta ja on uhka paitsi naapurimaille Sahelin ja Saharan alueella myös EU:lle;
7. toteaa, että Libyan rajojen vuotaminen ja poliittisen keskushallinnon puuttuminen ovat huomattavasti helpottaneet aseiden leviämistä ja laitonta asekauppaa sekä aseistautuneiden libanonilaisten ja ulkomaalaisten ryhmien vapaata liikkumista; on huolissaan Libyan konfliktin turvallisuusvaikutuksista Egyptiin ja erityisesti Tunisiaan mutta myös Algeriaan; katsoo, että EU:n olisi käytettävä yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP) ja muun muassa kauppaa- ja kehityspolitiikkoihin sisältyviä diplomaattisia ja ulkopoliittisia välineitään ja kannustettava Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alueen maita osallistumaan myönteisessä hengessä Libyan demokraatiaprosessiin;
8. katsoo, että talouden elpyminen on tärkeä osa Libyan demokraattista muutosprosessia; tukee täysin Libyan uusia viranomaisia näiden toimissa terrorismia vastaan, kun nämä pyrkivät varmistamaan tarvittavan suojelun Libyan kansalle ja elintärkeille talouden rakenteille;
9. muistuttaa, että parlamentaarinen ulottuvuus on keskeisessä asemassa kriisin ratkaisemisessa politiikan keinoin; korostaa, että Euroopan parlamentin elimet ja jäsenet voivat jakaa kokemuksiaan libyalaisoimijoiden kanssa ja auttaa näitä luomaan osallistavan poliittisen vuoropuhelun;
10. ilmaisee vakavan huolensa siirtolaisten, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten kohtalosta Libyassa, sillä heidän entisestään vaikea tilanteensa pahenee jatkuvasti; pyytää YK:n pakolaisjärjestöä (UNHCR) osallistumaan enemmän YK:n toimien koordinointiin; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita torjumaan tehokkaasti Pohjois-Afrikasta ja etenkin Libyasta tulevia yhä suurempia maahanmuutto- ja pakolaisvirtoja; kehottaa Libyan viranomaisia ja puolisoitilaallisia joukkoja takaamaan ulkoisten toimijoiden pääsyn säilönottotiloihin ja erityisesti siirtolaisille tarkoitettuihin säilönottotiloihin;
11. kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa, joka koordinoi jäsenvaltioiden toimia Libyassa, keskittämään tukensa valtion ja instituutioiden rakentamiseen sekä avustamaan yhdessä jäsenvaltioiden, YK:n, Naton ja alueellisten kumppanien kanssa turvallisuusalan uudistamisessa ja sellaisten tehokkaiden kansallisten ase- ja poliisivoimien perustamisessa kansallisen sovinnon hallituksessa alaisuuteen, jotka pystyvät valvomaan koko Libyan aluetta ja sen vesiä sekä turvaamaan sen rajat; painottaa, että EU:n olisi asetettava etusijalle myös avustaminen Libyan oikeusjärjestelmän sekä muiden demokraattisen hallinnon kannalta oleellisten alojen uudistamisessa;

12. antaa tukensa unionin sotilasoperaatiolle (EUNAVFOR MED Sophia) sen puuttuessa maahanmuuttokriisiin ja torjuessa maahanmuuttajia hyväksikäyttäviä salakuljettajia; muistuttaa, että operaation onnistuminen on suoraan kytköksissä Libyan poliittisen vuoropuhelun kestävyyyteen ja tarpeeseen palauttaa rauha ja vakaus maahan; kehottaa tekemään kansallisen sovinnon hallituksen kanssa sopimuksen, joka antaa EU:lle mahdollisuuden toteuttaa tarvittavia operaatioita Libyan aluevesillä;
13. antaa arvoa sille, että EU on jo myöntänyt 100 miljoonan euron paketin ja on valmis tarjoamaan välitöntä apua aloilla, joiden painopisteistä sovitaan yhdessä Libyan uuden kansallisen sovinnon hallituksen kanssa sen muodostamisen jälkeen; kehottaa EU:ta ja YK:ta suunnittelemaan avustuksia valtionhallinnon rakentamiseen, turvallisuuteen ja rauhanturvaamiseen, hätätilanne- ja katastrofivalmiuksia koskevan koulutuksen täytäntöönpanoon sekä ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen;
14. kehottaa jäsenvaltioita olemaan toimimatta yksin ja tukemaan sen sijaan varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa kattavan strategian laatimisessa yhteistyössä UNSMIL:n ja Libyan viranomaisten kanssa siirtymän sekä Libyan uuden hallituksen tukemiseksi; katsoo, että turvallisuusalan uudistus ja aseistariisunta sekä demobilisointi- ja uudelleenintegroitiohjelmat ovat maassa ratkaisevan tärkeitä, ja kehottaa komissiota, varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita olemaan valmiina antamaan tarvittavaa apua näillä aloilla, jos uusi hallitus sitä pyytää;
15. korostaa, että kansainvälisen yhteisön on tärkeää lisätä humanitaarisen avun rahoitusta, jotta voidaan tyydyttää Libyan konfliktin vakavasti koettelemien ihmisten välittömimmät tarpeet; korostaa, että on osoitettava varoja humanitaarisille järjestöille, jotta ne kykenevät paremmin arvioimaan tilanteen ja lisäämään apuaan paikan päällä; kehottaa jäsenvaltioita pitämään EU:n Afrikka-hätärahastolle antamansa lupaukset;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Välimeren unionille, Arabiliitolle, Afrikan unionin neuvostolle ja Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille.